

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. In Conciliis generalibus tractabantur causæ communes, id est, magni momenti. Imperatores dare poterant iudices ecclesiasticos in causa ecclesiastica. Non licebat excedere terminos causarum in ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

gata anno D C X X X. excommunicationi sub-
dat iudices qui aut canones ipsos in con-
temptum hujus edicti aut edictum ipsum
violabunt. Solebat enim disciplina illius se-
culi, quo pœnitentiæ publicæ in usu erant,
eos iudices aliâve personas, ex consensu
Regum, excommunicatione plectere quos
eorum edicta pœnæ capitali subijciebant.
*Judices, inquit Synodus Remensis, qui super
auctoritate & edicto dominico canonum statuta
contempnent, vel edictum illud dominicum quod
Parisus factum est violaverint aut contempse-
rint, placuit eos communionem privari.* In ejus-
dem Concilij Remensis canone X X I I I.
excommunicantur ij qui viduas vel puellas
Domino consecratas rapuerint etiam per aucto-
ritatem regiam. Quod ea de causâ præcipi-
tur, quoniam edictum Clotarij irrita esse
decernit hujusmodi rescripta, & raptores
qui sibi jungunt moniales pœnæ capitali
subjicit.

V I I I. Postquam canones conditi erant,
de causarum judiciis agebatur. Id docet ca-
non primus Concilij Arvernensis habiti an-
no D L V. relatus in Decreto Ivonis Carno-
tensis: *In primis placuit ut quoties secundum
statuta patrum sancta synodus congregatur, nul-
lus Episcoporum aliquam prius causam suggerere
audeat quam ea que ad emendationem vite,
ad severitatem regule, ad anime remedia perti-
nent.*

I X. Existimandum est causas in his Con-
ciliis tractari consuevisse secundum distin-
ctionem in canonibus Africanis prolatam,
id est, in eis tractatum non fuisse nisi de
causis communibus & magni momenti, vel
luti fidei, disciplinæ, aut accusationum ad-
versus Episcopos, sive instituta illæ essent
ob eorum mores, sive etiam ob vitia ordina-
tionum. Iam enim ostendi auctoritate quam-
plurium canonum Ecclesiæ Gallicanæ cau-
sas Presbyterorum & aliorum Clericorum,
atque etiam causas civiles Episcoporum,
judicari solitas in synodis provincialibus ci-
tra appellationem. Sed præter accusatio-
nes adversus Episcopos nonnullæ etiam cau-
sæ magni momenti in synodo diversarum
provinciarum judicabantur jussu Princi-
pum. Exemplo erit gravis controversia quæ
exarsit inter Chrodieldem filiam Chariber-
ti Regis monialem in monasterio beate
Radegundis Pictavensis & Leuboveram
Abbatissam: quæ controversia judicata est
in Concilio Pictavensi ab Episcopis quos
ea de causâ congregaverant Guntramnus
& Childebertus Reges. In epistola autem
sua ad Reges missa, qua eorum sententia
continetur, Episcopi consentunt se congre-
gatos esse ab iis ad iudicium illius causæ; ne-

Tom. II.

que altiùs scrutantur an Regibus liceat ju-
dices ecclesiasticos dare in causâ ecclesiasti-
ca, quòd intelligerent canonem centesi-
mum quartum Africanum eam auctorita-
tem agnovisse in Imperatoribus. Igitur ju-
dicium fertur, non solum à Metropolitano
provincia, sed etiam ab Episcopis alie-
narum provinciarum ad unicam hanc cau-
sam judicandam congregatis jussu Princi-
pum, ad cujus solius cognitionem coerciti
sunt: *Et quia, inquit Episcopi, ex jus-
sione potestatis vestre, cum ad Pictavam civi-
tatem pro conditionibus monasterij sanctæ recor-
dationis Radegundis convenimus, ut altercatio-
nes inter Abbatissam ejusdem monasterij & mo-
nachas ipsi disceptantibus agnoscere deberemus,
evocatis partibus &c.* In calce autem episto-
læ, restituta Abbatissa, excommunicatis-
que Chrodielde & complicibus ejus, ad-
dunt: *Hac nos pro vestra jussione, quod ad
ecclesiasticum spectat ordinem, circumspectis ca-
nonibus, absque personarum aliqua acceptione,
sugerimus peregisse.* Venia tamen eis data
est, rogante Childeberto Rege, in Con-
cilio quod eodem anno convenit in civi-
tate Merensi: *Vtrisque Rex veniam imperti-
ri deprecatus est; & sic in communionem re-
cepte.*

Examen Regulæ sancti Columbani, quam
multi arguebant superstitionis, peractum
est anno D C X X V I I. in Synodo generali
Episcoporum regni Burgundici, quod com-
plectebatur medietatem ferè provinciarum
Galliæ, ab Episcopis à Clotario Rege con-
vocatis, qui statuit ut synodali examinatione
probarentur. Infrà: *Tunc emanante regali au-
thoritate, multi jam Burgundie Episcopi in sub-
urbio Matisconensis urbis conveniunt.*

Audoenus Rothomagensis Archiepisco-
pus narrat in vita sancti Eligij quendam hæ-
reticum Monothelitam è Græcia profu-
gum, in Galliam se contulisse, & apud
Augustodunensem urbem clanculum do-
cuisse pravam suam doctrinam, Regemque
Clodoveum secundum congregasse Conci-
lium apud urbem Aurelianensem anno
D C X L V. in quo hæreticus ille damnatus
fuit, & pulsus è regno, exemplaque sen-
tentia adversus ipsum lata per singulas civi-
tates commeasse.

Quinquennio post, id est, anno sexcen-
tesimo quadagesimo nono, eam hæresim
Martinus Papa primus damnavit in Con-
cilio Romano; cujus Acta misit ad Aman-
dum Trajectensem Episcopum, ut ejus cu-
ra damnatio in eo Concilio decreta fir-
maretur consensione Episcoporum illarum
partium in synodo congregatorum: *At-*

que synodali conventionem omnium fratrum &

Kk

Ionas monachus in
vita Eulstifii, relatus
tom. 1. Concil.
Gall pag. 477.

Vita S. Eligij lib. 1.
c. 34.

Martinus PP. in
ep. ad Amandum
Traject. Episc.

coëpiscoporum nostrorum partem illarum effecta, secundum tenorem encyclie à nobis directæ scripta unâ cum subscriptionibus vestris nobismet destinanda concelebrent, confirmantes atque consentientes eis quæ pro orthodoxa fide & destructione hæreticorum vesania nuper exorta à nobis statuta sunt.

CAPVT XXIII.

Synopsis.

I. Hispania iisdem moribus vivebat quibus Gallia. Reges illic convocabant Concilia generalia, eorumque canones confirmabant. Concilium Toletanum tertium convocatum est à Recaredo Rege, qui canones ejus edicto suo confirmavit. Tum temporis Gallia Narbonensis pertinebat ad regnum Hispania. Cinthila Rex confirmavit Concilium Toletanum quintum.

II. Episcopi Hispani distinguebant causas quæ tractanda erant in Concilio generali ab iis quæ pertinebant ad cognitionem Conciliorum provincialium. Probatur ex Concilio Toletano quarto.

III. Concilium Toletanum octavum jubet ne diversitas judiciorum referatur ad Concilium universale Hispaniarum.

I. **V**ERUM ne quis existimet Reges nostros excessisse limites auctoritatis suæ, cum generalia regni Concilia convocabant, eorumque canones confirmabant, adferam exemplum Hispaniarum, in quas eadem praxis introducta est statim atque Recaredus Rex, Gotthicæ stirpis, ejurato Arrianismo, catholicam religionem amplexus est. Is ergo Concilium Toletanum tertium congregavit anno quingentesimo octuagesimo nono, cui interfuerunt Episcopi sex provinciarum Hispaniæ, aut per se, aut per legatos suos, scilicet Toletanæ, Hispalensis, Bracarensis, Emeritensis, Tarraconensis, & Narbonensis, quæ tum pertinebat ad regnum Hispaniæ. Vnde factum ut Concilium illud, irémque alia generalia, dicatur *Synodus Episcoporum totius Hispaniæ & Galliæ*. Editi sunt in eo Concilio canones **XXIII**. quos edicto suo confirmavit Recaredus, eorumque titulos ei inseruit: *Capitula enim quæ nostris sensibus placita, & disciplina congrua, à presenti conscripta sunt synodo, in omni auctoritate sive Clericorum, sive laicorum, sive quorumcumque omnium observentur & maneant. Infrà: Has omnes constitutiones ecclesiasticas, quas summatim breviterque perstrinximus, sicut plenius in canone continentur, manere perenni stabilitate sancimus. Subscriptio autem ejus ita habet: Flavius Recaredus Rex hanc deliberationem, quam cum sancta definivimus synodo, confirmans sub-*

scripsi. Tum subscribunt Metropolitanis, Episcopi, & absentium Legati, **LXXI**. numero. Concilium porrò Toletanum quintum anno sexcentesimo trigésimo sexto edicto suo confirmavit Rex Cinthila.

II. Exemplo Africa & Galliarum, Hispaniarum Episcopi distinguebant causas quæ tractanda erant in Concilio generali ab iis quæ pertinebant ad cognitionem Conciliorum provincialium. Disertè id docet canon tertius Concilij Toletani quarti à Rege Sisenando convocati anno sexcentesimo trigésimo tertio, cui præfuit Isidorus Hispalensis: *Si causa fidei est, aut qualibet alia Ecclesiæ communis, generalis totius Hispaniæ & Galliæ synodus convocetur. Si verò nec de fide nec de communi utilitate tractabitur, speciale erit Concilium uniuscujusque provincia, ubi Metropolitanus elegerit, peragendum.*

III. In Concilio octavo Toletano habito anno **DCLIII**. jussu Regis Recesvinti, canone **XI**. nova quædam causa referatur Concilio universali, videlicet cum in quæstione quapiam reperitur diversitas judiciorum: *Vt illic de diversitate judiciorum protense lites habeant terminum ubi Spiritus sanctus universalem coadunaverit cœtum.* Dein Concilium jubet ut universi canones horum Conciliorum, *generalia statuta*, inviolabiliter observentur.

CAPVT XXIV.

Synopsis.

I. Ignoratio canonum pessumdedit ecclesiasticam politiam sub fine prima Regum nostrorum dynastie. Inde factum ut nonnulla gentes in limite Rheni ad idolatriam converterentur. Ea de causa missus in Germaniam Bonifacius; quem Gregorius secundus Papa commendavit Karolo Martello. Obvoluta erat in regno Austrasiorum consuetudo celebrandorum Conciliorum.

II. Carlomannus Dux Francorum convocavit Concilium Liptinense; cujus etiam decreta confirmavit. Bonifacius, Missus sancti Petri. Decernit autem Carlomannus juxta sanctorum canones.

III. Pippinus convocavit Synodum Suesionensem; cujus canones editi sunt sub nomine Pippini; quemadmodum Liptinenses sub nomine Carlomanni. Solus Pippinus illic decernit confirmationem canonum, cum consilio ceterorum. De appellationibus tanquam ab abusi. Vox illa *Vel* interdum æquivaleat conjunctioni *Et*. *Setvi Dei*, id est, *Abbate*.

IV. Zacharias Papa cuncta confirmavit quæ apud Liptinas & Suesionem acta fuerant. Auctoritatem suam vocat commonitionem, Principum verò, mediationem. Expenduntur verba Zachariæ.

V. Pippinus Rex synodum Vernensem congregavit. Canone quarto precipitur ut bis in anno celebretur synodus; ubicunque Dominus Rex jussit, in ejus